

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA,
ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA
(NR 88)**
z dnia 16 października 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 88)

16 października 2025 r.

Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem posła **Gabrieli Lenartowicz (KO)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2026 (druk nr 1749) w zakresie:

1) części budżetowej 41 – Środowisko:

- a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
- b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
- c) dotacje celowe z zał. nr 8,
- d) środki europejskie z zał. nr 4 i 15,
- e) program wieloletni w układzie zadaniowym: „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów – ProGeO” z zał. nr 10,
- f) plany finansowe parków narodowych – państwowych osób prawnych z zał. nr 14;

2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 32 i 59;

3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

a) 020 – Leśnictwo:

– wydatki z zał. nr 2,

b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:

– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,

c) 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody:

– wydatki z zał. nr 2;

4) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów z zał. nr 7.

W posiedzeniu udział wzięli: **Mikołaj Dorożała** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, główny konserwator przyrody wraz ze współpracownikami, **Anna Januszewska** dyrektor generalny Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, **Anna Ronikier-Dolańska** zastępca generalnego dyrektora ochrony środowiska, **Elżbieta Milewska** zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Paulina Przybysz**, **Bogdan Wojtów** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Szanowni państwo. Witam wszystkich serdecznie. Myślę, że już zbliżamy się niemal do kwadransa akademickiego. Otwieram posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Jeśli można by prosić o wyciszenie rozmów, bo akustyka tu jest niezbyt korzystna.

Witam pana Mikołaja Dorożalę, podsekretarza stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, głównego konserwatora przyrody, panią Annę Januszewską, dyrektora generalną Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, panią Annę Ronikier-Dolańską, zastępcę generalnego dyrektora ochrony środowiska i panią Elżbietę Milewską, zastępcę dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów i wszystkie pozostałe osoby uczestniczące w posiedzeniu Komisji. Wśród osób zaproszonych, które potwierdziły obecność, znalazła się pani Aneta Czapalska, starszy specjalista w Departamencie Instytucji Płatniczej w Ministerstwie Finansów, pan Wojciech Hurkała, zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Przyrody Ministerstwa Klimatu i Środowiska, pani Zofia Jaworska, główny specjalista Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów, pan Arkadiusz Kobus, naczelnik wydziału Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów, pani Sylwia Kurek, naczelnik Wydziału Realizacji Budżetu w Departamencie Budżetu Ministerstwa Klimatu i Środowiska, pani Iwona Michalczyk, starszy specjalista w departamencie ochrony przyrody Ministerstwa Klimatu, pan Piotr Nowak, ekspert w Departamencie Geologii Ministerstwa Klimatu i Środowiska, pani Ilona Rębelska, naczelnik Wydziału Planowania w Departamencie Budżetu Ministerstwa Klimatu i Środowiska, pan Mariusz Stankiewicz, dyrektor biura dyrektora generalnego Ministerstwa Klimatu i Środowiska, pani Agnieszka Szymczak-Guzik, główny księgowy, dysponent II stopnia Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, pani Sylwia Taszarek, główny specjalista Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów i Małgorzata Wojtas, zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Widać, że mamy pełny ekspercki set rządowy, który w razie potrzeby będzie objaśniał nam wątpliwości, bądź omówi przedłożony dzisiaj projekt. Informuję przy tym, że porządek dzienny został doręczony, który przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na 2026 r. w zakresie części budżetowej 41- Środowisko: dochody i wydatki, wynagrodzenia, dotacje celowe, środki europejskie, program wieloletni – „Program Rozpoznania Ekologicznego Oceanów – ProGeO”, plany finansowe parków narodowych. Tę część przedstawia Minister Klimatu i Środowiska. Także część budżetowa 83 – Rezerwy celowe, część budżetowa 85 – Budżety wojewodów, w tym leśnictwo, gospodarka komunalna ochrony środowiska, ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, oraz zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadanie zlecane jednostkom samorządu terytorialnego w części 85 – Budżety wojewodów. Punkty wymienione przed chwilą przedstawia Minister Finansów.

Przystępujemy zatem do omówienia pierwszej części. Proszę o zabranie głosu pana ministra Mikołaja Dorożalę i przedstawienie projektu budżetu w części 41 – Środowisko. Oddaję panu głos, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, główny konserwator przyrody Mikołaj Dorożala:

Bardzo dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, projekt ustawy budżetowej na 2026 r. w dziale 41 – Środowisko. Dochody budżetowe zaplanowano wysokości 183 000 tys. zł. To jest 102,7% dochodów ujętych w ustawie budżetowej na 2025 r. Głównym źródłem dochodów stanowiących 99% dochodów części 41 – Środowisko będą wpływy z tytułu opłat za użytkowanie górnicze oraz z tytułu udostępniania informacji geologicznej.

Wydatki na 2026 r. zaplanowano na łączną kwotę 841 000 tys. zł. W budżecie państwa zaplanowano wydatki w wysokości 776 000 tys. zł, w tym 55 000 tys. zł stanowią środki na współfinansowanie projektów. Ze środków budżetu państwa będą finansowane między innymi wydatki bieżące jednostek budżetowych, które wynoszą 471 000 tys. zł i stanowią 60% całości wydatków; dotacje celowe, które wynoszą 239 000 tys. zł, co stanowi 31% wydatków w omawianej części 41. Dotacje celowe zostaną przeznaczone między innymi dla Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, 23 parków narodowych oraz Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Środki dotacji celowej dla parków narodowych zaplanowano na kwotę 183 000 tys. zł. Środki zostaną przeznaczone na działalność bieżącą oraz wydatki majątkowe.

W budżecie środków europejskich zaplanowano wydatki w wysokości 65 000 tys. zł, co stanowi 163,5% ustawy budżetowej na 2025 r. Zwiększenie wydatków wynika z realizacji większej liczby projektów w ramach perspektywy finansowej 2021-2027.

Środki dotacji celowej dla parków narodowych zaplanowano na kwotę 23 000 tys. zł. Środki zostaną przeznaczone na współfinansowanie projektów unijnych realizowanych przez parki narodowe.

Wydatki na wynagrodzenia w jednostkach budżetowych w części 41 wynoszą łącznie 311 000 tys. zł, łącznie ze środkami unijnymi. Kwota wynagrodzeń obejmuje wzrost wynagrodzeń o około 3%.

W 2026 r. kontynuowana będzie również realizacja programu wieloletniego „Program Rozpoznania Geologicznego Oceanów”. Okres realizacji programu to lata 2017-2033. W 2026 r. planuje się wydatkować 40 tys. zł z budżetu państwa oraz 30 000 tys. zł ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Plany finansowe 23 parków narodowych jako państwowych osób prawnych. Przychody ogółem w 2025 r. na zadania bieżące oraz inwestycyjne zaplanowano w kwocie 622 000 tys. zł, natomiast koszty w 23 parkach narodowych na kwotę 666 000 tys. zł.

Zatrudnienie w 23 parkach narodowych w przeliczeniu na pełne etaty kształtować się będzie na poziomie 1610 etatów. Łączny wzrost wynagrodzeń osobowych w 23 parkach narodowych w 2026 r., w stosunku do 2025 r., wynosi 3%. Wzrost wynagrodzeń zostanie sfinansowany z dotacji z budżetu państwa, przychodów własnych parków oraz w ramach realizowanych przez parki narodowe projektów finansowanych z udziałem Unii Europejskiej.

Dodatkowo w projekcie ustawy budżetowej na 2026 r. w dziale 41 – Środowisko takie najważniejsze zadanie finansowe, to utworzenie Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry. Środki zabezpieczone w ramach rezerwy celowej z przeznaczeniem na utworzenie nowego 24. parku to 19 000 tys. zł. Park Narodowy Doliny Dolnej Odry obejmuje obszar około 3856 ha. Położony jest w województwie zachodniopomorskim. Jest to jeden z najcenniejszych fragmentów dna Doliny Dolnej Odry – obszar tzw. Międzyodrza. Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Czy mamy jakieś uwagi? Czy ktoś z państwa chce zabrać głos? Bardzo proszę, pan poseł Siarka.

Poseł Edward Siarka (PiS):

Dziękuję bardzo. Już jest opanowana sytuacja. Chciałem zwrócić uwagę państwa na kwestię, która...

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Panie pośle, proszę bliżej mikrofonu, bo nic nie słychać.

Poseł Edward Siarka (PiS):

Chciałem zwrócić uwagę członków Komisji na sprawę, o której często tutaj mówimy, mianowicie kwestię funkcjonowania parków narodowych i prowadzonej obecnej polityki właśnie zwiększania również obszarów chronionych. Jeśli analizujemy budżet Ministerstwa Klimatu i Środowiska i analizujemy całą tę część budżetową dotyczącą środowiska, to niestety działania te nie mają żadnego pokrycia w aspekcie finansowym. Bo jeśli popatrzymy chociażby na wydatki, które są zaplanowane dla parków narodowych, to one są na tym samym poziomie co w roku poprzednim i niestety niezbyt dobrze to wróży dla samych parków. Również, jeśli chodzi o regionalne dyrekcje ochrony środowiska, wydatki zaplanowano na tym samym poziomie. A przypomnę, że obecnie prowadzona jest polityka tworzenia dodatkowych rezerwatów, czyli te podmioty mają dodatkowe zadania do wykonania, a tymczasem w budżecie kompletnie nie ma to odzwierciedlenia co do wzrostu ilości zadań, które te jednostki muszą po prostu wykonywać.

Dlatego chciałem zapytać, w jaki sposób państwo chcecie realizować dalej tę politykę, skoro w budżecie nie ma na to środków? W jaki sposób te środki mają być pozyskiwane? Mówię o dodatkowych środkach, bo wzrostów zwyczajnie tak jak mówię w tych pozycjach nie ma w stosunku do tego, co wydatkowano chociażby w budżecie 2025 r. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Czy możemy przyjąć, że na to pytanie odpowiedź będzie udzielana od razu? Chyba, że jeszcze przewodniczący Sałek chciał zabrać głos, ale czy w temacie parki?

Poseł Paweł Sałek (PiS):

Chodzi o budżet.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Generalnie chodzi o to czy można zablokować te pytania?

Poseł Paweł Sałek (PiS):

W zasadzie tak.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

To bardzo proszę.

Poseł Paweł Sałek (PiS):

Dzień dobry, Darz Bór! Szanowna Komisjo, panie ministrze, szanowni państwo, mam pytanie, później jeszcze będę miał do geologii, ale chciałem zapytać pana ministra Dorożałę o takie sprawy. Pytałem o to na posiedzeniu plenarnym dotyczącym budżetu, nie uzyskałem odpowiedzi i pytanie jest takie. Ile dzisiaj obecnie rezerwatów nie ma planów ochrony? Ile parków narodowych obecnie nie ma planów ochrony? Czy w tym budżecie są pieniądze na to, żeby zrobić plany ochrony dla tych rezerwatów, które ostatnio hurtowo powstają? Czy są też pieniądze zabezpieczone na zrobienie planów ochrony dla parków narodowych, bo tam chyba połowa parków narodowych nie ma planu ochrony?

Druga sprawa. Pan minister mówił o tym, że w tym budżecie są zabezpieczone pieniądze na Park Narodowy Doliny Dolnej Odry. To jest 19 000 tys. zł na 2026 r. To tyle, pani przewodnicząca, pytań. Będę miał później jeszcze inne.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Kuchciński. Czy też w tej sprawie? Chodzi o blokowanie tematu. Czy też to dotyczy kwestii ochrony przyrody?

Poseł Marek Kuchciński (PiS):

Tak, parków narodowych.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dobrze, bo potem byśmy zbiorowo udzielili odpowiedzi i przeszli ewentualnie do kolejnych tematów.

Poseł Marek Kuchciński (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie ministrze, chciałem wrócić do kwestii parków narodowych i mam następujący postulat – postulat o spowodowanie wzrostu wynagrodzeń pracowników parków. Sugerowałbym, żeby kontynuować te działania, które były podejmowane w obu poprzednich kadencjach, gdzie krok po kroku, ale te pensje pracowników parków rosły. Dzisiaj te kwoty na wynagrodzenia w parkach narodowych pokrywane z przychodów własnych sięgają prawie 58 000 tys. zł. W różnych parkach jest to różnie. Gorczański ma „zero”, czyli w 100% dotacja, ale w innych parkach, np. Babiogórski ponad 1900 tys. zł, Białowiecki prawie 3000 tys. zł, Bieszczadzki ponad 2100 tys. zł. Różnie to się układa. Sądzę, że ta dotacja państwowa na wynagrodzenia powinna być mocno zwiększona, bo w tej chwili średnio w parkach ona pokrywa, zabezpiecza mniej więcej 1/3 potrzeb. Nie pokrywa funduszków płac, więc parki muszą dorabiać na biletach, żeby ludziom zapłacić za wynagrodzenie. Moim zdaniem nie jest to sytuacja normalna. W związku z tym ten postulat brzmi, żeby zwiększyć wynagrodzenie dla pracowników w parkach narodowych.

Przy okazji jeszcze. Sądzę, że warto byłoby zastanowić się, gdyby resort mógł wpłynąć na to, żeby w innych częściach budżetu wzmocnić te gminy na terenie których są parki narodowe i otuliny, które posiadają zasoby przyrodnicze i są niejako od nich uzależnione, dodatkową subwencją. One nie są konkurencyjne, jeśli chodzi o rozwój, z tego względu, że jest tam Natura 2000, a niektóre gminy, jak np. w Lutowiskach w powiecie bieszczadzkim, jest kamieniołom. To dobro jest wywożone, skała jest wywożona, drogi niszczone – oprócz Dłużyc drogi niszczone – a gmina z tego nic nie ma, przedsiębiorcy nie mają. Tutaj warto byłoby jakieś rekompensaty dla tych gmin zabezpieczyć. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze w kwestii parków? Pani poseł w sprawie parków? Bardzo proszę.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Szanowni państwo, chciałam zapytać, jak wygląda kwestia wspomnienia parków w dziedzinie regulacji stanu prawnego? Jak wiadomo działalność parku polega na tym, że się narzuca bardzo ostre rygory dotyczące użytkowania przestrzeni, a powinno się szanować prawo własności. W zasadzie od lat obserwujemy taki oto bieg wypadków, że parki po kolei regulują stan prawny, to znaczy starają się wykupywać grunty, które są objęte rygorami parkowymi. Chciałabym uzyskać informacje, jak to wygląda w tym roku i ile parki na wykup nieruchomości dostaną w tegorocznym budżecie?

Mam również pytanie dotyczące parków krajobrazowych. Chciałabym je od razu zadać, bo będę musiała wyjść z Komisji. Wiadomo, że zgodnie ze zmianą ustawy kompetencyjnej dokonanej przez Platformę Obywatelską w 2009 r. organami prowadzącymi parki krajobrazowe są województwa i są zasilane z budżetu państwa z działu 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody. Ze smutkiem stwierdzam, że wydatki, które dla poszczególnych województw są przekazane w budżecie tegorocznym, w większości wypadków równają się wsparciu zeszłorocznemu. To jest 100% ubiegłorocznych wydatków. Jak wiadomo, wzrost kosztów to jest około 3%, czyli de facto efektywna kwota jest niższa, a w wypadku województwa małopolskiego to jest 91,5% zeszłorocznych wydatków. Jaki jest powód, dla którego tak niska kwota została udzielona województwu małopolskiemu w tegorocznym budżecie na prowadzenie parków krajobrazowych? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Zatem poprosimy pana ministra Dorożalę o odpowiedź na te pytania i potem zrobimy drugą rundę, jeśli są pytania jeszcze w innych sprawach.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Mikołaj Dorożała:

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, zacznę od pierwszego pytania pana posła Edwarda Siarki. Oczywiście bardzo dziękuję za te głosy. Zawsze z otwartymi rękoma przyjmujemy każdy wniosek, który sprowadza się do tego, żeby zwiększać finansowanie parków narodowych i zwiększać wynagrodzenia pracowników parków narodowych. Natomiast gwoździem do ściany warto tutaj podkreślić, że w ciągu 2 lat funkcjonowania tego rządu, począwszy od 2024 r., kiedy jeszcze parlament na koniec 2023 r. przyjął ustawę budżetową, mieliśmy 20-procentowy wzrost wynagrodzeń dla pracowników parków narodowych. W zeszłym roku to był 5-procentowy wzrost. Teraz są to 3%. Łącznie mamy od 2 lat 28-procentowy wzrost wynagrodzeń pracowników parków narodowych.

Jeśli chodzi o dotację bezpośrednią 20 000 tys. zł więcej w 2024 r., 4000 tys. zł na ten rok i 2000 tys. zł z hakiem na przyszły rok. Łącznie to jest 26 000 tys. zł. Oczywiście ta kwota nadal nie jest w pełni satysfakcjonująca, ale jest to więcej o 26 000 tys. zł i jest to więcej w ciągu tych 2 lat o 28%. Dzisiaj pensje pracowników parków narodowych – średnie wynagrodzenie to jest 9,5 tys. zł. To jest więcej niż np. średnie wynagrodzenie w resorcie, które wynosi 9212 zł, więc ten wzrost jest widoczny, ale oczywiście ten kierunek zwiększania wynagrodzenia pracowników parków narodowych jest pożądanym. My w tym kierunku też idziemy. Oczywiście bardzo dziękuję też za uwypuklenie tej kwestii bo myślę, że co do tego jesteśmy zgodni.

Odpowiadając na pytanie pana posła przewodniczącego Sałka, jeśli chodzi o parki narodowe na ten moment, to jest 11 parków, które nie mają jeszcze zakończonych planów ochrony. Dziesięć z tych 11 jest w procesie, tylko jeden nie jest w procesie – tj. Woliński Park Narodowy. Te 10 jest w procesie. To jest oczywiście, jak pan doskonale też wie, dość długi proces 2-3 letni. Natomiast te projekty się dzieją. Nie mam niestety danych na ten moment dotyczących rezerwatów. Pani dyrektor podpowiada, że są jakieś wstępne dane. Poproszę ewentualnie panią dyrektor o kilka szczegółów w tej sprawie. Natomiast oczywiście w ogólnym ujęciu wiemy, że ten problem jest i był nie od dzisiaj, nie od wczoraj, ale od lat, że duża część rezerwatów faktycznie tych planów ochrony nie miała.

Dalej, odpowiadając na pytanie również pana posła, pana marszałka Kuchcińskiego, wspominałem też oczywiście tutaj w kontekście tych pensji i tego wzrostu w ramach tych możliwości, które są, jeśli chodzi o subwencję ekologiczną ja też chciałem przypomnieć, że ta specjalna rezerwa celowa poza subwencją ekologiczną – rozmawialiśmy o tym ostatnio na Komisji

w sprawie Parku Doliny Dolnej Odry – to jest około 40 000 tys. zł na ten rok dla gmin, które powiększą, bądź stworzą nowe formy ochrony przyrody. To też są konkretne środki – właśnie ta premia, o której pan powiedział. W zasadzie to była taka zachęta do tego, żeby te formy ochrony tworzyć plus subwencja ekologiczna, która funkcjonalnie od 2027 r. już konkretnie będzie wypłacana dla wszystkich tych samorządów, gdzie istnieją właśnie te formy ochrony przyrody z największą stawką za najwyższą formę ochrony, czyli za park narodowy. Tu trzeba też uczciwie przyznać, że ten postulat faktycznie – o tym też mówiłem – był od wielu lat podnoszony przez samorządowców. Ta ustawa została przyjęta w zeszłym roku. Ona działa, funkcjonuje i jest faktem. Tutaj możemy tylko się zgodzić co do tego, że ten kierunek jest oczywiście właściwy.

Jeśli chodzi o pytanie pani poseł Paluch dotyczące wykupów, to jest kilka przykładów. My, jeśli chodzi o budżet dla przykładu dla Kampinoskiego Parku Narodowego na przyszły rok mamy 6000 tys. zł zaplanowane na wykupy. W tym roku to było około 4500 tys. zł. Mamy też projekty, jak chociażby w Magurskim Parku Narodowym, takiej współpracy przy wsparciu Fundacji Orlen. Tam za kwotę około 3500 tys. zł. Dolina Nieznajowej, bardzo taki cenny przyrodniczo i kulturowo fragment, został wykupiony przez Magurski Park Narodowy w tym roku. Jeśli chodzi o Kampinos, ten projekt wykupu gruntów jest od kilkadziesiątu lat realizowany. To jest projekt bardzo rozłożony w czasie, ale te środki są zabezpieczone. Tu nie mam jakiś sygnałów, abyśmy jakoś nie domagali w tym obszarze.

Natomiast tu obawiam się, że nie będę w stanie pomóc, nie będę w stanie odpowiedzieć na to pytanie dotyczące parków krajobrazowych. One niestety są jakby poza naszą jurysdykcją zarządzania. Są tak de facto zarządzane przez marszałków. Zdaję sobie sprawę z tego, bo mam też sygnały ze strony pracowników parków krajobrazowych, że te potrzeby finansowe tam są i one są większe niż te możliwości, które są. Natomiast ten konkretny przypadek dotyczący województwa małopolskiego, tutaj nie będę w stanie się do tego ustosunkować. To jest poza naszymi kompetencjami w tym obszarze.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Ale, panie ministrze, w materiałach mamy to zestawienie, więc to są rzeczy, które pan tutaj referuje...

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Ja bardzo proszę nie udzielać sobie głosu...

Poseł Anna Paluch (PiS):

Proszę o odpowiedź na moje pytanie. Dlaczego dotacja dla województwa małopolskiego jest taka niska?

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Pani poseł po raz kolejny. Proszę zgłosić się do głosu. Ja pani go udzielię. Proszę sobie samej nie udzielać głosu, bo to powoduje nam chaos. To jest łagodne określenie. Bardzo proszę, czy pan minister zechce odpowiedzieć coś?

Podsekretarz stanu w MKiŚ Mikołaj Dorożala:

Nie, dziękuję, ewentualnie poprosiłbym panią dyrektor.

Zastępca generalnego dyrektora ochrony środowiska Anna Ronikier-Dolańska:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo, jeśli chodzi o rezerwy przyrody, na dzień dzisiejszy mamy 1656 rezerwatów na powierzchni około 188 tys. ha. W ciągu ostatnich 2 lat, czyli lat 2024-2025, ustanowiliśmy 134 rezerwy. Znacząca większość, bo 121, o ile dobrze pamiętam, w ramach akcji „100 rezerwatów na 100-lecie Lasów Państwowych”.

Jeśli chodzi o plany ochrony z tych 1656 rezerwatów, 700 ma plany ochrony. W ciągu ostatnich 2 lat zostało ustanowionych 28 planów ochrony z tych 700. Od razu też dodam, że ustawodawca przewiduje brak planu ochrony i są rezerwy, dla których po prostu tych planów ochrony nawet nie trzeba robić. Jeżeli nie planuje się żadnych działań, planuje się po prostu można powiedzieć kolokwialnie ochronę ścisłą, to wtedy tych planów ochrony w pierwszej kolejności się nie robi. Dopuszcza się także tzw. zadania ochronne. Do 5 lat można zrobić zadania ochronne na rok, dwa, trzy, cztery, nawet maksimum na 5 lat dla rezerwatu przyrody, gdzie te podstawowe działania związane z jakąś ingerencją w zasób przyrodniczy, najczęściej eliminacją gatunków obcych, inwazyjnych, jakieś działania związane z zatrzymywaniem wody, ewentualnie nawet działania pielęgnacyjne, to wszystko wtedy zapisujemy w zadaniach ochronnych. Ten wybór następuje dwójako. Czasami z powodu po prostu braku środków i nie robimy wtedy planu ochrony, tylko

zadania ochronne są robione rękami własnymi regionalnego dyrektora ochrony środowiska. To jest wersja bardzo skrócona takiego planu ochrony lub też wtedy, kiedy po prostu tych zadań nie trzeba albo są one nieznaczące. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Zatem ten temat w ramach tego działu żeśmy zamknęli. Pani poseł, chciałam zapytać, czy na temat parków narodowych?

Poseł Anna Paluch (PiS):

Pani przewodnicząca, chciałam zaznaczyć, że nie otrzymałam odpowiedzi na moje pytanie. W materiałach dotyczących budżetu mamy informację o dziale 925 w części budżetowej 85. Jest to materiał przekazany przez ministerstwo i dotyczy dotacji dla województw na prowadzenie parków krajobrazowych. Chciałam zapytać, dlaczego województwo małopolskie nie dostaje nawet 100% kwoty ubiegłorocznej, tylko 91% i nie uzyskałam do tej pory odpowiedzi.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Bo nie jesteśmy w tym punkcie omawiania projektu budżetu. Sama pani przywołuje numer działu. Mówimy o 41...

Poseł Anna Paluch (PiS):

Ale pan minister powiedział, że nie wie, więc ja chcę uzyskać odpowiedź.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Bo to nie jest z jego działu i nie jest to jego kompetencja. Pani poseł, pani doskonale wie i nie po raz pierwszy robi pani burdy na Komisji, pani dokładnie wie, który dział i za który kto odpowiada. Jeśli pani się spieszy i chce pani exposé wygłosić, to trzeba to zrobić do kamer wcześniej i nie dezorganizować pracy Komisji. Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, panie ministrze, chciałam zapytać o kwestię związaną z finansowaniem... Ja bardzo przepraszam, tu jest bardzo zła akustyka i nie słyszymy się nawzajem. Chciałam zapytać o sytuację Państwowej Służby Geologicznej i propozycji budżetowych w 2026 r. w związku ze znaczącym zmniejszeniem środków na realizację zadań ustawowych, ale także zadań projektowych. W materiałach znajdziemy informację, że w tym dziale wydatki zostały zmniejszone o znaczącą kwotę – prawie 13 000 tys. zł, a tymczasem wielkość tych zadań rośnie... Pani poseł, proszę aktywność wykazywać poza Komisją, jeśli to nie jest na temat Komisji.

Chciałam zapytać, jak ministerstwo zamierza finansować te zadania, zwłaszcza związane z sytuacją obecną, także geopolityczną i także wewnętrzną? To są ustawowe zadania, tym niemniej ważne z punktu widzenia procesów inwestycyjnych i transformacyjnych między innymi rozpoznanie surowców krytycznych, finansowanie służby hydrogeologicznej i zadań dotyczących rozpoznania i zabezpieczenia zasobów wód podziemnych, które są zasobem strategicznym i znacząco oddziałują na jakość życia, ale także na bezpieczeństwo i to nie tylko bezpieczeństwo w zaopatrzeniu w wodę. Prosiłabym o odpowiedź. Ewentualnie na piśmie, bo być może nie jesteście państwo teraz na Komisji w stanie udzielić tej odpowiedzi, bo też uwarunkowane to jest ewentualnym złożeniem poprawek do budżetu w tym zakresie. Ze względu na rangę, wagę tematu, nie możemy sobie w obecnym przedwojennym czasie pozwolić na to, żeby akurat ten strategiczny dział zaniedbywać. Zwłaszcza, że mamy dodatkowe odkrycia surowców krytycznych, strategicznych. Mam tu na myśli miedź, ale nie tylko. W związku z bezpieczeństwem dostaw metali ziem rzadkich i zagrożeniem zerwania tych łańcuchów jesteśmy zobligowani, jest to wyzwanie podstawowe do identyfikacji możliwości pozyskania tych surowców w naszym kraju z jednej strony, a z drugiej strony możliwości np. odzyskiwania. Wiem, że służba geologiczna planuje taki projekt odzyskiwana z surowców kopalnych, jako dodatkowy surowiec tak naprawdę. Bardzo bym prosiła o odpowiedź w tej sprawie.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Mikołaj Dorożała:

Pani przewodnicząca, oczywiście odpowiemy na piśmie wyczerpująco w tej sprawie, jeśli pani pozwoli.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Może poczekajmy jeszcze z odpowiedzią, bo przewodniczący Sałek też na ten temat chciał zadać pytanie. Proszę.

Posel Paweł Sałek (PiS):

Rozumiem, że sprawę parków narodowych i tamtej kwestii zamknęliśmy. Pan minister odpowiedział. Teraz przeszliśmy na kwestie geologiczne. Lepiej, gorzej odpowiedział, natomiast uwaga jest taka, że panie ministrze, pan dzisiaj przychodzi jako reprezentant resortu i powinien być przygotowany na to, żeby udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące generalnie budżetu. Tym bardziej, że może pan się wspomagać osobami, z którymi pan tutaj przybył. Taka moja uwaga.

Natomiast chciałem jeszcze przy tej okazji zapytać panią minister Ronikier. Ile jest powierzchni w tych 130, które państwo przez ostatnie 2 lata utworzyli? Cała powierzchnia to jest 188 tys. ha. Odpowiedź może być po Komisji, żeby nie przeciągać.

Natomiast mam jeszcze pytanie ogólne do pana ministra Dorożala. Czy w 2025 r. wszyscy mieli wypłaconą subwencję ekologiczną? Mówię o 2025 r. I jak będzie wypłacana subwencja ekologiczna w 2026 r.?

Pytanie geologiczne. Program rozpoznania oceanów. To jest związane z metalami ziem rzadkich. Ja pamiętam, jak kiedyś właśnie ministra Jędryska wyśmiewano za to, że taki pomysł realizował, a de facto to jest dzisiaj kontynuacja tego, co kiedyś zaproponował pan prof. Jędrysek, główny geolog kraju. Pytanie jest takie. Ile tam jest środków na to? Kto będzie to realizował? Czy jesteśmy na jakimś etapie przetargowym? Umknęło mi, kiedy ten program się kończy, bo on się zaczął w 2017 r. a kiedy się kończy?

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Bardzo proszę o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Mikołaj Dorożala:

Bardzo dziękuję. Szanowny panie przewodniczący, ja się nie migam od odpowiedzi w tej pierwszej sprawie, tylko to nie ten resort. Pani poseł już pytała. To pytanie jest do Ministerstwa Finansów. My nie odpowiadamy za parki krajobrazowe. Ta reforma z 2009 r. tak działa. Parki krajobrazowe nie podlegają pod Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Taka jest rzeczywistość.

W kontekście tych pytań ja nie mam sygnałów, żeby były jakieś problemy z subwencją ekologiczną. Ona jest, jest ustawa przyjęta, więc tutaj jest pełna jasność co do tego.

Natomiast ta druga część, to mieliśmy taką też wtedy dyskusję, trochę niezrozumienie, odnośnie tej subwencji versus ta specjalna rezerwa celowa, która była typowo na ten rok dedykowana. My dlatego rozmawialiśmy o tym w kontekście też Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry.

Jeśli chodzi o oceany, ten program jest do 2033 r., czyli trwa od 2017 r. do 2033 r. Tu jest 30 000 tys. zł ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Jeśli by pan przewodniczący potrzebował dodatkowej merytorycznej odpowiedzi, mamy tu ekspertów, więc jak najbardziej służymy.

Posel Paweł Sałek (PiS):

To jest 30 000 tys. zł tylko z NFOŚ. Czy budżet państwa dopłaca, czy tylko NFOŚ?

Podsekretarz stanu w MKiŚ Mikołaj Dorożala:

Budżet państwa dopłaca kilkadziesiąt tysięcy złotych. Natomiast 30 000 tys. zł jest głównie NFOŚ.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Tak było też poprzednio. Od początku w tym programie tak to wyglądało. Bardzo proszę.

Zastępca generalnego dyrektora ochrony środowiska Anna Ronikier-Dolańska:

Anna Ronikier ponownie. Od razu odpowiem panu posłowi. Te 134 rezerwy, to jest dokładnie 11 938,95 hektara, czyli około 12 tys. hektarów.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że na pytania moje o Państwowy Instytut Geologiczny otrzymam odpowiedź na piśmie jak najszybciej, bo procedura budżetowa trwa. Ewentualnie będę apelowała o rozważenie rezerwy celowej na pokrycie tych niedoborów w stosunku do alokacji ubiegłorocznej dla Państwowego Instytutu Geologii Państwowego – Instytutu Badawczego na służbę tak naprawdę geologiczną.

Podsekretarz stanu w MKiŚ Mikołaj Dorożala:

Oczywiście, pani przewodnicząca otrzyma wyczerpującą odpowiedź na piśmie, natomiast tylko dodam, że jest procedowana specjalna ustawa w sprawie metali rzadkich, też z odpowiednim budżetem, więc to jest też na pewno ujęte w priorytetach rządowych.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

To jest zrozumiałe, ale tam są jeszcze kwestie hydrogeologiczne, zabezpieczenie wód głębinowych, zasobów. Nie sprowadza się to tylko do tych surowców krytycznych, bo to nie tylko metale ziem rzadkich.

W takim razie dziękuję bardzo. Czy możemy przyjąć, bo opinię wyrażamy wspólną w stosunku do całego przedłożenia, zatem, czy możemy przyjąć pozytywną opinię dla działu 41, pozytywną rekomendację przez aklamację?

Poseł Paweł Sałek (PiS):

Raczej będziemy musieli głosować.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Mam pytanie. Czy ktoś się sprzeciwia? Dobrze, w takim razie po prostu będziemy głosować w całości. Czy chcecie państwo...

Głos z sali:

Chcemy, żeby było głosowanie.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Tak, ale ja zadałam pytanie inaczej. Chciałam zapytać, czy będziemy głosować odrębnie? Z reguły tak się nie robi. Czy będziemy odrębnie opiniować dział 41, a później następny? Czy będziemy głosować wspólną opinię nad całością przedłożenia, bo i tak się wspólną złożą?

Poseł Edward Siarka (PiS):

Pani przewodnicząca. Dział 41 oczywiście oddzielnie. Przecież głosujemy działami.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Akurat nie. Jest jedna opinia Komisji do przedłożenia. Głosujemy nad jedną opinią. W takim razie, jeśli głosowanie, to na zakończenie. W takim razie proszę przedstawiciela ministra panią Elżbietę Milewską, zastępcę dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej w Ministerstwie Finansów o przedstawienie projektu budżetu w części 83 – Rezerwy celowe i w części 85 – Budżety województw oraz dla zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych w części 85 – Budżetu wojewodów. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska, zastępca dyrektora w Departamencie Finansowania Sfery Gospodarczej Ministerstwa Finansów. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeżeli chodzi o rezerwy celowe, przedmiotem zainteresowania Wysokiej Komisji są dwie rezerwy.

Pozycja 32 – Zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz związku ze zwolnieniem z podatków rolnego od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców w postaci centrum badawczo-rozwojowego, zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej oraz z tytułu przekazania kwoty w wysokości 1,5% należnego podatku rolnego na rzecz podmiotu uprawnionego. To jest taka skomplikowana nazwa, bo dotyczy różnych podmiotów.

W tej rezerwie zaplanowano środki w wysokości 27 059 tys. zł. Natomiast jeśli chodzi o podatek od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody, to w tej rezerwie zabezpieczono środki jedynie dotyczące 2023 r. i lat poprzedzających, zgłoszone przez jednego wojewodę. W związku ze zmianą systemu i subwencją ekologiczną ta rezerwa jest wygaszana.

Jeżeli chodzi o rezerwę 59 – Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tej rezerwie zaplanowano środki w wysokości 301 572 tys. zł. Środki z tej rezerwy będą przeznaczane do państwowych jednostek budżetowych, do ministrów, wojewodów oraz innych państwowych jednostek budżetowych z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W dziale 020 – Leśnictwo dochody w projekcie ustawy budżetowej na 2026 r. nie są planowane, natomiast wydatki są zaplanowane na poziomie 4808 tys. zł w związku ze zgłoszeniami 9 wojewodów na wykonywanie kosztów realizacji przez samorządy powiatowe zadań z zakresu administracji rządowej.

W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska dochody zostały zaplanowane na poziomie 7231 tys. zł. Głównym źródłem dochodów są grzywny i kary zgłoszone przez wojewodów na poziomie 5125 tys. zł.

Wydatki w tym dziale zaplanowano na poziomie 287 572 tys. zł. W wydatkach bieżących największą pozycję stanowią wydatki wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska. To kwota 268 180 tys. zł. W tym dziale planowane są również dotacje na poziomie 16 295 tys. zł głównie na realizację zadań związanych z ochroną powietrza w województwach w kwocie 5000 tys. zł. Na realizację zadań zleconych samorządom w zakresie gospodarki odpadami to kwota 2000 tys. zł, między innymi na zadania dotyczące zmniejszenia hałasu i wibracji – zgłoszona przez wojewodów kwota to 1300 tys. zł, a na pozostałe zadania samorządów kwota 6311 tys. zł.

W tym dziale planowane są również wynagrodzenia dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska. W projekcie ustawy budżetowej na 2026 r. na te wynagrodzenia zaplanowano kwotę 203 140 tys. zł

W dziale 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody dochody nie są planowane. Natomiast wydatki zostały zaplanowane na poziomie 21 868 tys. zł, z tego 21 764 tys. zł są to dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych samorządów województw związanych z działalnością i funkcjonowaniem parków krajobrazowych. Również zaplanowano dotacje w wysokości 94 tys. zł na zadania własne gmin związane z ochroną i konserwacją pomników przyrody, zespołów przyrodniczo krajobrazowych.

W tym miejscu może udzieliłabym odpowiedzi na pytanie zadane przez panią poseł Paluch. Dlatego, że jeśli chodzi o województwo małopolskie...

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Przepraszam bardzo. Pani Poseł Paluch najwyraźniej nie oczekiwała odpowiedzi, bo wyszła, więc bardzo proszę, żeby pani przesłała tę odpowiedź do Komisji.

Poseł Robert Telus (PiS):

Pani przewodnicząca, w kwestii formalnej. No wolno robić czegoś takiego. Pani poseł wyszła, ale w tej chwili ogląda. Jeżeli pytanie jest zadane, to po to, żeby odpowiedzieć. Proszę takich rzeczy nie robić.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Chyba wszyscy słyszeliśmy to, o co prosiła pani poseł Paluch...

Poseł Paweł Sałek (PiS):

Ale ja też jestem tym zainteresowany. Założmy, że dołączyłem się do pytania pani Paluch. Jestem na miejscu i chciałbym usłyszeć odpowiedź.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Bardzo proszę. W takim razie, jeśli pan poseł jest zainteresowany tu i teraz, to bardzo proszę o odpowiedź.

Zastępca dyrektora departamentu MF Elżbieta Milewska:

Jeśli chodzi o dział 925, to są zadania dla parków krajobrazowych, są zadaniami własnymi województw i one są dofinansowywane z budżetu państwa, według autonomii poszczególnych dysponentów. Te środki są planowane w budżetach wojewodów. Każdy wojewoda otrzymując limit wydatków, planuje według priorytetyzacji zadań i potrzeb. Planuje autonomicznie środki a minister finansów włącza je do budżetu.

Jeśli chodzi o województwo małopolskie, w trakcie prac planistycznych pełen limit został przekazany. Natomiast wojewoda decyduje, które z priorytetów są dla niego najistotniejsze. Wojewoda małopolski zmniejszył, wojewoda zachodniopomorski zwiększył. To są takie sytuacje. Pozostali wojewodowie na poziomie 2025 r. zaplanowali te dotacje. Natomiast to są zadania własne i one są dofinansowywane z budżetu państwa a nie finansowane w 100%. Dziękuję bardzo.

Poseł Paweł Sałek (PiS):

Przepraszam. Pani dyrektor, mam jedno pytanie. Przepraszam, pani przewodnicząca. Czyli rozumiem, że to zmniejszenie dla Małopolski wynika z tego, że wojewoda sam mniej zawnioskował, a na Pomorzu Zachodnim więcej zawnioskował?

Zastępca dyrektora departamentu MF Elżbieta Milewska:

Tworząc limit budżetowy minister finansów opiera się o prognozy wieloletnie i te, które wojewodowie (wszyscy dysponenti, taka jest zasada) przedstawiają w trakcie prac planistycznych. Wojewoda małopolski dostał pulę środków pełną limitu bez podziału na działy, na rozdziały. To jest jego pula środków i te środki dzieli według priorytetów. Jest samodzielnym, autonomicznym dysponentem i dysponuje tym budżetem, więc dzieli według kryteriów, które przyświecają potrzebom realizacji najważniejszych zadań.

Przewodnicząca poseł Gabriela Lenartowicz (KO):

Dziękuję bardzo. Czy do tej części są pytania ze strony państwa posłów? Dziękuję, nie słyszę. W takim razie możemy przystąpić do głosowania nad opinią Komisji Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dla Komisji Finansów Publicznych w sprawie projektu ustawy budżetowej na 2026 r. w zakresie działalności Komisji.

Komisja Ochrony Środowiska na posiedzeniu w dniu 16 października rozpatrzyła rządowy projekt ustawy budżetowej na 2026 r. w zakresie części budżetowej 41, części budżetowej 83, części budżetowej 85 oraz zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów z załącznika nr. 7. Po zapoznaniu się z przedłożonymi materiałami i dyskusji, wysłuchaniu szczegółowych informacji dysponentów poszczególnych części budżetowych oraz przeprowadzeniu dyskusji Komisja pozytywnie opiniuje projekt ustawy budżetowej na 2026 r. w zakresie swojej właściwości.

Będziemy jeszcze decydować, kto będzie referował Komisji Finansów Publicznych to stanowisko, ale możemy przystąpić do głosowania. Zarządzam głosowanie.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem pozytywnej opinii? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Proszę o podanie wyników.

Głosowało 26 posłów. Za – 15, przeciw – 10, wstrzymał się – 1 poseł. Komisja wydała pozytywną opinię.

Pozostaje nam jeszcze wyznaczenie referenta do Komisji Finansów. Proponuję panią przewodniczącą Magdalenę Łośko. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. W takim razie zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję bardzo.